

Olsztyn, 3 grudnia 2025 r.

Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców

SO-III.431.14.2025

Pan

Andrzej Lewandowski

Burmistrz Reszla

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224 ze zm.), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Urzędzie Stanu Cywilnego w Reszlu wchodzącym w skład Urzędu Gminy Reszel (NIP 7420012634, REGON 000530318) z siedzibą pod adresem: ul. Rynek 24, 11-440 Reszel.

W okresie objętym kontrolą funkcję Burmistrza Reszla (kierownika jednostki kontrolowanej) pełnił Pan Andrzej Lewandowski, który na stanowisku pozostaje od 7 maja 2024 r.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

- 1) Anna Chojnowska – starszy inspektor wojewódzki, przewodnicząca zespołu kontrolnego, posługująca się legitymacją służbową nr 4/2025 wydaną przez Dyrektora Generalnego Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr WK-I.0030.764.2025 z 8 września 2025 r. wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.
- 2) Magdalena Michalczevska – starszy inspektor wojewódzki, członek zespołu kontrolnego, posługująca się legitymacją służbową nr 3/2023 wydaną przez Dyrektora Generalnego Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr WK-I.0030.765.2025 z 8 września 2025 r. wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego;

Kontrolę rozpoczęto 20 października 2025 r., a zakończona 7 listopada 2025 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod nr 5/2025.

Kontrola obejmowała wykonywanie przez Urząd Gminy w Reszlu w okresie od 1 lipca 2024 r.

do 30 czerwca 2025 r. zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w obszarze rejestracji stanu cywilnego oraz zmiany imion i nazwisk.

Kontrolę problemową przeprowadzono na podstawie art. 2 ust. 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224 ze zm.) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 428) w związku z art. 6 ust. 1 i art. 11 ust. 1 ustawy z 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 594) oraz art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1988).

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się **pozytywnie**.

I. Organizacja Urzędu Stanu Cywilnego w Reszlu

Urząd Stanu Cywilnego w Reszlu (dalej USC) stanowi komórkę organizacyjną Urzędu Gminy w Reszlu. Z ustaleń kontroli wynika, że na stanowisku kierownika USC zatrudniona jest Pani Lucyna Cecylia Macelko. Zadania jako kierownik, a wcześniej jako zastępca kierownika urzędu stanu cywilnego Pani Lucyna Cecylia Macelko wykonuje od 1 października 2009 r. Od 1 lutego 2019 r. Zastępcą Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Reszlu jest Pani Emilia Pieniak. Dodatkowo niezgodności w rejestrze BUSC usuwa pracownik zajmujący się obsługą dowodów osobistych. Bezpośredni nadzór nad USC pełni Burmistrz Reszla.

Osoby zatrudnione na stanowiskach kierownika i zastępcy kierownika USC posiadają odpowiednie wykształcenie i staż pracy w administracji publicznej oraz spełniają pozostałe wymogi określone w art. 8 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (dalej jako „p.a.s.c.”).

Warunki lokalowe USC

Urząd Stanu Cywilnego w Reszlu mieści się na piętrze budynku Urzędu Gminy w Reszlu mającego siedzibę przy ul. Rynek 24, 11-440 Reszel. USC zajmuje trzy pomieszczenia, z których jedno stanowi pokój pracy kierownika USC, drugie pokój pracy zastępcy kierownika USC i pracownika dowodów osobistych. Trzecie pomieszczenie stanowi archiwum, w którym przechowywane są księgi stanu cywilnego, akta zbiorowe, KOM-y i koperty dowodowe. Jako sala ślubów wykorzystywana jest sala narad, w której na ścianie umieszczone jest godło z wizerunkiem orła białego w koronie. Wystrój sali umożliwia zawarcie związku małżeńskiego w formie uroczystej.

Księgi stanu cywilnego oraz akta zbiorowe i formularze przechowywane są w archiwum usc. Stan techniczny ksiąg jest dobry. Segregatory z aktami zbiorowymi nie są przepełnione, co umożliwia wpinanie wpływających dokumentów na bieżąco, bez groźby zniszczenia dokumentów. Dokumenty w aktach zbiorowych prowadzonych do aktów stanu cywilnego,

które nie były gromadzone jako dokumenty elektroniczne zostały oznaczone numerem i datą sporządzenia aktu zgodnie z § 43 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 1351).

W archiwum usc znajduje się urządzenie kontrolujące temperaturę i wilgotność powietrza. Sprzęt gaśniczy znajduje się w pokoju pracy kierownika USC. Z informacji przekazanych przez kierownika jednostki wynika, że dostęp do archiwum jest rejestrowany.

II. Sporządzanie aktów stanu cywilnego

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie Stanu Cywilnego w Reszlu sporządzono 240 aktów stanu cywilnego, w tym: 227 aktów w trybie zwykłym oraz 13 aktów w trybie szczególnym.

1. Tryb zwykły rejestracji

Weryfikacji poddano prawidłowość sporządzenia 30 wybranych aktów, w tym 12 aktów małżeństwa i 18 aktów zgonu.

Ustalono, że akty zostały sporządzone prawidłowo, z zachowaniem wymogów i terminów określonych w p.a.s.c. We wszystkich sprawach zgodnie z art. 47 ust. 1 p.a.s.c. po sporządzeniu aktu wydano z urzędu za pokwitowaniem odpis skrócony aktu.

W przypadku małżeństw zawartych w formie cywilnej przed kierownikiem usc akty małżeństwa sporządzono prawidłowo, na podstawie protokołu przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński w sposób określony w art. 1 § 1 ustawy z 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (dalej jako k.r.o.).

W dwóch przypadkach na wniosek osób zainteresowanych ślub cywilny został udzielony poza lokalem usc, co w jednym przypadku nastąpiło za pobraniem stosownej opłaty. Dodatkowo w jednym przypadku Kierownik USC w Reszlu pozytywnie rozpatrzył wniosek nupturientów o skrócenie miesięcznego terminu oczekiwania na zawarcie małżeństwa wynikającego z art. 4 k.r.o. W aktach zbiorowych do sporządzonego aktu małżeństwa znajduje się wniosek narzeczonych o skrócenie terminu wraz z uzasadnieniem. Zgoda na skrócenie terminu została udzielona przez kierownika usc na piśmie.

W przypadku ślubu obywatela polskiego z cudzoziemcem do zawarcia związku małżeńskiego przedłożone zostały wszystkie dokumenty określone w art. 79 ust. 1 ustawy p.a.s.c.

Ustalono, że gdy małżeństwa zawarte zostały w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 k.r.o. (forma wyznaniowa), zgodnie z p.a.s.c. podstawą sporządzenia aktu małżeństwa było zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz zaświadczenie stwierdzające, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego. Dokumenty te zostały dostarczone przez duchownego do USC w terminie określonym w art. 8 § 3 k.r.o. Na zaświadczeniu widnieje data wpływu

dokumentu do urzędu.

Akty zgonu w trybie zwykłym sporządzone zostały prawidłowo, w terminie określonym w art. 92 ust. 1 p.a.s.c., na podstawie karty zgonu i protokołu zgłoszenia zgonu. Zgłoszenia zgonu dokonały osoby uprawnione do pochówku na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych.

Wszystkie zmiany danych wynikające ze sporządzonych aktów małżeństwa i aktów zgonu zostały zarejestrowane w rejestrze PESEL.

2. Tryb szczególny rejestracji

Badaniem kontrolnym objęto 6 aktów sporządzonych w trybie szczególnym, tj. w trybie transkrypcji zagranicznego dokumentu stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego na podstawie art. 104 p.a.s.c. Akty sporządzone zostały na podstawie wniosku oraz załączonych do niego oryginalnych dokumentów zagranicznych wraz z tłumaczeniem na język polski, dokonanych przez tłumacza przysięgłego albo odpisu wydanego na druku wielojęzycznym. Całość dokumentacji została włączona do akt zbiorowych. W adnotacjach prawidłowo zamieszczono informację o podstawie wpisania aktu. Akty zostały uzupełnione na podstawie aktów urodzenia lub małżeństwa, dzięki czemu posiadają pełną moc dowodową. Wnioskodawcom wydano za pokwitowaniem odpisy zupełne aktów.

We wszystkich zbadanych przypadkach kierownik USC dokonał aktualizacji danych w rejestrze PESEL. Ponadto zgodnie z art. 20 ust. 2 p.a.s.c. przy aktach urodzenia kierownik USC zamieścił dane o obywatelstwie oraz numer PESEL osoby, której akt dotyczył, jeżeli został nadany.

III. Zmiany w aktach stanu cywilnego (sprostowania, uzupełnienia, unieważnienia aktu oraz oświadczenia)

W okresie objętym kontrolą w USC w Reszlu dokonano 77 czynności materialno-technicznych skutkujących sprostowaniem, uzupełnieniem lub unieważnieniem aktu.

Kontroli poddano 16 wybranych spraw, w tym: 7 sprostowań aktu, 7 uzupełnień aktu, 2 unieważnienia aktu. Z badanej próby wynika, iż zmiany w aktach stanu cywilnego zostały dokonane prawidłowo i we wszystkich sprawach do aktów dołączono stosowne wzmianki dodatkowe.

Czynności zostały dokonane z urzędu lub na wniosek podmiotu uprawnionego. W przypadku sprostowania lub uzupełnienia aktu na wniosek, wnioskodawcy wydano za pokwitowaniem odpis zupełny aktu. W sprawie nr USC.5352.70.2024 kierownik USC odmówił sprostowania aktu urodzenia z uwagi na brak dokumentów na podstawie, których można byłoby dokonać sprostowania aktu. Wydana decyzja spełniała wszystkie wymogi art. 107 k.p.a.

W jednej sprawie, w której z aktu unieważnionego wydano odpis, kierownik USC zgodnie z art. 127a ust. 2 p.a.s.c. po ponownym przeniesieniu aktu do rejestru stanu cywilnego z urzędu wydał wnioskodawcy odpis aktu odpowiedni do wcześniej pobranego przez wnioskodawcę rodzaju aktu.

Oświadczenia

W okresie objętym kontrolą Kierownik USC w Reszlu przyjął 12 oświadczeń, z czego badaniu poddano 6 spraw. W 4 przypadkach oświadczenia dotyczyły uznania ojcostwa przed urodzeniem dziecka oraz w 2 sprawach oświadczenia dotyczyły powrotu rozwiedzionego małżonka do nazwiska noszonego przed zawarciem małżeństwa.

Oświadczenia o uznaniu ojcostwa zostały przyjęte i udokumentowane w sposób prawidłowy, a protokoły przekazane do właściwego urzędu w terminie określonym w art. 63 ust. 5 p.a.s.c. W powyższych sprawach na pisemny wniosek rodziców wydano zaświadczenie o uznaniu ojcostwa.

Oświadczenia o powrocie do nazwiska, zgodnie z art. 59 k.r.o. zostały złożone w terminie 3 miesięcy od daty uprawomocnienia się wyroku rozwodowego. Do aktów naniesiono stosowne wzmianki, a dane w rejestrze PESEL zaktualizowano. Wszystkie oświadczenia zostały przyjęte przez kierownika USC prawidłowo, do protokołu.

Ponadto badaniem objęto także 4 przypadki dołączenia z urzędu do aktu stanu cywilnego wzmianki dodatkowej o rozwiązaniu małżeństwa na podstawie orzeczenia sądu polskiego. Do właściwych aktów naniesiono stosowne wzmianki, a w rekordach byłych małżonków zaktualizowano informację o stanie cywilnym oraz o rozwiązaniu małżeństwa.

Do sposobu załatwienia powyższych spraw nie wniesiono uwag.

IV. Wydawanie odpisów aktu stanu cywilnego z rejestru stanu cywilnego (BUSC)

W okresie objętym kontrolą do USC Reszel wpłynęło 511 wniosków w sprawie wydania odpisu aktu stanu cywilnego. Kontroli poddano 20 wybranych spraw. W zbadanych sprawach żądane odpisy wydano na wniosek, w którym wnioskodawca wskazywał cel wydania odpisu. Odpisy wydano za pokwitowaniem odbioru i po uiszczeniu stosownej opłaty skarbowej, jeśli była należna.

W jednej sprawie nr USC.5362.248.2024 Kierownik USC w Reszlu wydał decyzję o odmowie wydania odpisu skróconego aktu zgonu, wskazując na brak wykazania interesu prawnego przez wnioskodawcę. Wydana decyzja spełniała wszystkie wymogi art. 107 k.p.a.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości, czy też uchybień.

V. Przenoszenie aktów z ksiąg stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego

W okresie objętym kontrolą do rejestru stanu cywilnego przeniesiono 966 aktów stanu

cywilnego, z czego kontroli poddano 30 wybranych przypadków.

Ustalono, że we wszystkich zbadanych przypadkach akty zostały przeniesione prawidłowo, w zakresie danych wymaganych obecnie obowiązującą ustawą. Do rejestru stanu cywilnego została przeniesiona cała treść aktu sporządzonego w księdze wraz ze wzmiankami dodatkowymi oraz przypiskami. W dotychczasowych aktach, zgodnie z art. 124 ust. 3 p.a.s.c., naniesiono wzmiankę o ich przeniesieniu do rejestru stanu cywilnego wraz z datą przeniesienia oraz numerem aktu w rejestrze stanu cywilnego.

W zbadanych przypadkach przy aktach urodzenia przeniesionych do rejestru stanu cywilnego kierownik USC zamieścił numery PESEL rodziców, jeśli zostały one nadane i były możliwe do ustalenia. Dane przy aktach zostały uzupełnione i odzwierciedlone w rejestrze PESEL.

VI. Prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie zmiany imienia i nazwiska

W okresie objętym kontrolą Kierownik USC w Reszlu wszczął i zakończył 6 postępowań administracyjnych w sprawie zmiany nazwiska. Badaniu poddano 2 sprawy, w których wydano 3 decyzje na podstawie ustawy z 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (dalej u.z.i.n.).

W sprawie nr USC.5355.5.2024 wydano dwie decyzje – jedną o zmianie imienia i drugą o zmianie nazwiska (dotyczyły tego samego wnioskodawcy, mieszkającego za granicą). Druga sprawa nr USC.5355.1.2025 dotyczyła zmiany nazwiska. W jednej ze spraw pobrano opłatę skarbową, zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej oraz zgodnie z częścią I ust. 7 wykazu przedmiotów opłaty skarbowej, stawki tej opłaty oraz zwolnienia, stanowiącej załącznik do ww. ustawy. Druga ze spraw podlegała opłacie konsularnej.

Na podstawie badanej próby ustalono, że wnioski zostały złożone przez obywateli polskich (osoby pełnoletnie). Jeden wniosek został złożony za pośrednictwem operatora poczty polskiej, a drugi za pośrednictwem polskiego konsulatu. Wnioskujący o zmianę imienia/nazwiska uzasadnili przyczynę dokonania zmiany oraz odpowiednio udokumentowali powołane okoliczności (kserokopie dokumentów zagranicznych w aktach).

Wniesione podania zawierały dane wymagane art. 11 u.z.i.n. oraz oświadczenia wnioskodawców, że w tej samej sprawie nie złożyli wcześniej wniosku do innego kierownika urzędu stanu cywilnego lub nie została wydana już decyzja odmowna.

Analiza spraw wykazała, że postępowania zostały przeprowadzone prawidłowo, a zebrany materiał dowodowy był wyczerpujący. Sprawy zostały rozpatrzone na podstawie kompletnych wniosków, zgodnie z procedurą administracyjną. Sprawy zostały załatwione niezwłocznie. Wydane decyzje zawierają elementy obligatoryjne wymienione w art. 107 § 1 k.p.a. Od uzasadnienia decyzji odstąpiono na podstawie art. 107 § 4 k.p.a. Organ prawidłowo

pouczył strony o ostateczności decyzji i prawie wniesienia skargi do sądu administracyjnego. Doręczenie decyzji stronom zostało właściwie udokumentowane w aktach spraw.

Z ustaleń kontroli wynika, że zmiana danych wynikająca z wydanych w powyższych sprawach decyzji została odnotowana w postaci wzmianek do właściwych aktów stanu cywilnego oraz prawidłowo zarejestrowana w rejestrze PESEL.

Do ustaleń kontroli, przedstawionych kierownikowi jednostki kontrolowanej w projekcie wystąpienia pokontrolnego, nie wniesiono zastrzeżeń.

W związku z tym, iż nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w kontrolowanym zakresie, odstępuję od wydania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA

WARIŃSKO-MAZURSKI

Radosław Król

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/